MOTIE

Onderzoek roofhandel Joods vastgoed

De gemeenteraad van Harderwijk, bijeen in de openbare raadsvergadering op 2 december 2021:

Constaterende dat
- In de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter landelijk ruim 7.000 vastgoedobjecten zijn verkocht waarvan de eigenaren Joods waren;
- De administratie in de zogeheten Verkaufsbücher is bijgehouden, die voor een groot deel in het Nationaal Archief berusten en openbaar en digitaal toegankelijk zijn;
- In deze Verkaufsbücher ten minste drie Harderwijkse panden genoemd worden die in de oorlogsjaren zijn geroofd van hun Joodse eigenaren[1];
- KRO/NCRV Pointer sinds mei 2020 in meerdere uitzendingen aandacht heeft besteed aan roofhandel van Joods vastgoed en hier omvangrijke uitvraag naar heeft gedaan bij Nederlandse gemeenten;

Overwegende dat
- Inmiddels 73 gemeenten eigen onderzoek zijn gestart naar de roofhandel in Joods vastgoed in de Tweede Wereldoorlog naar aanleiding van het Pointer-onderzoek;
- De gemeente Harderwijk niet tot deze 73 gemeenten behoort;
- Het college welwillend tegenover een onderzoek staat, wanneer belanghebbenden en/of de gemeenteraad een verzoek hiertoe indienen;
- De Stichting Joods Erfgoed Harderwijk positief staat tegenover een onderzoek naar dit gevoelige thema, mits dit onderzoek niet zal leiden tot beschadiging van mensen van nu (het handelen toen leidt niet tot een afrekening van de huidige generatie);
- Het onderzoek naar roofhandel van Joods vastgoed niet heel ingewikkeld hoeft te zijn;
- Naast de Verkaufsbücher ook andere bronnen gebruikt kunnen worden, waarin door de Stichting Joods Erfgoed Harderwijk en haar vrijwilligers reeds zeer uitgebreid onderzoek is gedaan;
- Nabestaanden door dit onderzoek een veel beter beeld kunnen krijgen van hun persoonlijke familiegeschiedenis;
- De Harderwijkse samenleving zicht heeft op de rol van de lokale overheid bij de gedwongen verkoop van Joods vastgoed in de Tweede Wereldoorlog;
- Na de oorlog vaak wel enig onderzoek is gedaan, op basis waarvan ‘rechtsherstel’ plaatsvonden, maar dit vooral tot doel had de situatie administratief correct af te handelen;

Roept het college op
1. Een onderzoek in te stellen naar de roofhandel van Joods vastgoed in Harderwijk in de oorlogsjaren 1940-1945;
2. Voor dit onderzoek in contact te treden en samen te werken met de Stichting Joods Erfgoed Harderwijk en het Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe; Zorg te dragen dat mensen van nu niet beschadigd worden door het uit te voeren
3. onderzoek (bijvoorbeeld door de uitkomsten van het onderzoek te anonimiseren);
4. De gemeenteraad voor 1 augustus 2022 op de hoogte te brengen van de resultaten van dit onderzoek;
5. De eventuele kosten voor dit onderzoek te betrekken uit de Algemene Middelen;

En gaat over tot de orde van de dag.

D66	Harderwijk Anders	PvdA	ChristenUnie
Martijn Pijnenburg	Kimberley van Eijkel	Wilco Bos	Mirjam Driest-Wijnholds
GroenLinks	Gemeentebelang	CDA	VVD
Matthijs v/d Mannen	Bert Holleman	Wilco Mazier	Menno Doppenberg

[1] T.w. de panden van Ezechiël de Lange († Sobibor 1943) aan de Hogeweg 25-29, Hartog Härtz († Sobibor 1943) aan de Vuldersstraat 26 en Tobias Philips († Sobibor 1943) aan de Grote Poortstraat 34.